DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* **10.**— rec. voor *Soerabaya*, en *f* **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 15 JUNIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* **1.**— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 25. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1853.

Ook het zeewezen is onzer aandacht overwaardig. Wel zijn er reeds vele pogingen aangewend, om die tak van bestaan voor de Indische kinderen open te stellen, doch die pogingen zijn grootendeels mislukt. Het zou ons hier te ver van ons doel verwijderen, wanneer wij in een omslagtig onderzoek omtrent de vermoedelijke oorzaken dier mislukking wilden treden. Zeker is het, dat de zeemansstand al onze aanprijzing verdient, en wij dus van onzen kant zooveel mogelijk moeten trachten, dien werkkring voor onze Indische medebroeders te benuttigen. En misschien is het tegenwoordige tijdpunt het beste geschikt, om daarmede eenen aanvang te maken.

Er bestaat immers allen grond, om met zekerheid te kunnen voorspellen, dat de zeevaart in dezen Archipel zich meer en meer zal uitbreiden, om welligt eene hoogte te bereiken, waarvan wij ons tegenwoordig nog geen denkbeeld kunnen vormen. De meerdere ontwikkeling van landbouw en nijverheid; eene meer vrijzinnige handels-politiek; eene verbeterde en spoediger communicatie met het Moederland; de groote uitbreiding van het stoomwezen in de laatste jaren; de steeds toenemende landverhuizingen naar *Australie*, op het oogenblik, wel is waar het Eldorado, het goudland van gelukzoekers, doch in de toekomst waarschijnlijk toch ook bestemd, om ten opzigte van andere takken van industrie dan het goudgraven, een welvarend en rijk land te worden: ziedaar zoovele teekenen des tijds, die ons eene thans ongekende uitbreiding van het zeewezen en daarmede in verband staande takken van volksbestaan voorspellen. Voorwaar! wanneer wij overal geest en leven bespeuren, wanneer wij overal ontwaren, hoe men er zich op wil toeleggen om het zedelijke en stoffelijke lot zijner medemenschen ook hier in deze gewesten te verbeteren; O! dan zou het ondankbaar zijn hierin niet eenen algemeen voorwaards strevenden goeden geest, de hand eener wakende Voorzienigheid te erkennen; het zou ondankbaar zijn, niet eenen enkelen steen ter voltooijing van dat grootsche gebouw te willen bijbrengen.

En zouden onze Indische kinderen ook dan wederom uitgesloten wezen van de voordeelen die zulk eenen algemeenen vooruitgang aan alle standen zal opleveren? Zouden zij ook dan wederom moeten achterstaan, alleen, omdat zij door ons niet waren voorbereid, omdat wij geen begin wilden maken met eene opvoeding, welke voor die tijden en veranderingen geschikt is? O! dan zou de gelijkenis der vijf dwaze maagden op ons met regt van toepassing zijn. Ons geslacht zou geen deel aan dat vreugdefeest der volken *kunnen* en *mogen* nemen.

Het spreekt van zelf, dat even als wij reeds vroeger omtrent den militairen en ambachtstand gezegd hebben, men bij eene opleiding voor het zeeleven, ook met eene algemeene goede huiselijke opvoeding moet beginnen. Wij achten het hier niet noodig nogmaals in herhalingen te treden. Wat daartoe vereischt wordt zal elk gezond verstand wel kunnen nagaan en wat enkele bijzondere eigenschappen van den geest aangaat, zooals bedaardheid, vastberadenheid, vlugheid van oordeel, snelheid van uitvoering enz., die den militair en zeeman in hunne verschillende betrekkingen zoo zeer dienen eigen te zijn, daarover kan bij de eerste opvoeding weinig voorspeld worden. Menschelijke theoriën daaromtrent hebben dikwijls tot tegenovergestelde resultaten geleid. Wij zullen er ons dus hier niet mede bezig houden.

Van meer belang is het, eenige oogenblikken te blijven stilstaan bij eene instelling in andere landen, dáár gewoonlijk *Kweekschool voor de Zeevaart* genoemd. Zou het tot de onmogelijkheden behooren, om ook hier in Indie, bij voorbeeld te *Soerabaya*, eene zoodanige inrigting tot stand te brengen. Men zal ons welligt op de vroegere Marine-school wijzen, die langzamerhand is te niet gegaan, zonder veel resultaten opgeleverd te hebben. Doch zulks bewijst niet veel, of eigenlijk niets. Wij vragen: hoe was die school ingerigt? was hare welligt geheel ondoelmatige zamenstelling zelve niet de schuld van haren ondergang? Een schip, dat gebrekkig en slecht is gebouwd, wordt in storm en slecht weêr dikwijls lek en gaat te gronde, doch daaruit volgt immers niet, dat de oceaan bij storm en slecht weer voor sterke en goed gebouwde schepen volstrekt onbevaarbaar en noodlottig zou zijn. Het is in alle gevallen wenschelijk te achten, dat de geschiedenis der Soerabayasche Marine-school eens uitgewerkt, en aan het publiek bekend gesteld worde.

Wij voor ons zijn van meening dat eene zoodanige instelling even als de Kweekschool voor de Zeevaart te *Amsterdam* moet ingerigt worden, behoudens eenige veranderingen naar gelang der verschillende omstandigheden. Verder zou een vaartuig, waarmede men nu en dan zee kon kiezen, den voorkeur verdienen boven een vast liggend schip, zooals men te *Amsterdam* heeft. Het vaartuig behoefde overigens niet groot te zijn; want als men, theoretisch en practisch, met een schoener goed kan manoevreren, dan kan men zulks ook met een driemastschip.

Doch waar blijven wij met onze verbeelding. Wat baten zoodanige luchtkastelen, zoolang de werkelijkheid niet bestaat. En toch hoopen wij, dat onze wenschen, niet altijd vrome en onvervulde wenschen zullen blijven. Hetgeen er in den jongsten tijd voor den toestand der verschillende Indische bevolkingen is gedaan, geeft ons regt, om te hoopen, dat men nog meer zal willen doen. Vergeten wij nooit dat wij ons hier in eenen Archipel, in eene eilanden-wereld bevinden, waar de zee eenen grooten rol speelt. Moge eenmaal eene goed ingerigte en bloeijende Marine-school onze nakomelingschap de deugden en weldaden hunner voorzaten herinneren.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN.

van den 4den tot den 8sten Junij 1853 Nos. 45—46.

Civiel Departement.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 31 Mei 1853 no. 6, is bepaald dat de algemeene secretaris, gouvernements kommissaris voor de Wester-Afdeeling van Borneo, mr. A. Prins, van af den 31sten Mei 1853, zijn funktien van algemeenen secretaris weder zal aanvaarden, tot tijd en wijle zijne tegenwoordigheid in de Wester-Afdeeling van Borneo andermaal zal blijken noodig te zijn.

ONTHEVEN;

De derde kommies ter algemeene secretarie J. H. S. G. Rijnbende, ven zijne function bij den gouvernements kommissaris voor de Wester-Afdeeling van Borneo; zullende hij onverwijld zijne dienst bij evengemeld hoofdbureau weder aanvaarden.

VERLEEND:

Wegens ziekte, een verlof naar Japan, voor den tijd van zes maan-

DE BEKEERDE SAM

KOMT DEN BEKEERDEN MAX EENS OPZOEKEN.

(Vervolg)

Toen volgde er een zeer vervelend gesprek, waaraan Max bijzonder veel deel nam. Hij schilderde het geluk van het huwelijksleven met zulke schoone kleuren, als alleen hij zulks schilderen kan, die dat geluk nooit heeft gesmaakt. Hij herinnerde mijnheer Thomas aan den tijd waarin hij nog minnaar was, aan den eersten kus der liefde, aan de eerste zalige omarming en sprak met zulk een vuur en geestdrift, dat mijnheer Thomas eindelijk voor de kracht zijner woorden bezweek, beloofde van zijn wreedaardig voornemen om in drie dagen niet te huis te komen, af te zien, maar zich terstond naar zijne woning te begeven, echter onder voorwaarde, dat Max en Sam den avond bij hem zouden komen doorbrengen.

Toen Max en Sam de *restauratie* verlieten, zeide de eerste tot den laatste: — waarlijk, als wij nog waren wat wij vroeger waren, zoude die mijnheer Thomas ons mooi op hol gebragt hebben.

— Thans is zulks onmogelijk, sprak Sam, — want in hetgeen ik mij eenmaal heb voorgenomen blijf ik standvastig volharden.

— Het is raar, vervolgde Max, — dat sedert ik niet veel meer drink, ik weinig meer verdragen kan, ik kan voelen, dat ik een stevig glas gedronken heb.

— Maar toch niet te veel, — voegde Sam er bij, — dat kan mij sedert mijne bekeering niet meer gebeuren, ik zoude nog zeer goed in staat zijn eene preek te doen.

Niettegenstaande deze plegtige betuiging waren de heeren, hoewel juist niet in een staat van dronkenschap verkeerende, nogtans zoodanig opgewonden, dat men hen aan hunnen gang en heftige gebaren eer voor losse, dan wel voor bekeerde, brave jonge Heeren, zoude gehouden hebben, en zelve waren zij hiervan in zoo verre overtuigd, dat zij besloten, gedurende het bezoek bij Emma, want natuurlijk moest Sam aan de uitverkorene van Max worden voorgesteld, zoo weinig mogelijk te spreken.

Bij Emma werd thee gedronken en beide bleven getrouw aan hun voornemen, waren uiterst beleefd en spraken bijzonder deftig, hetwelk echter niet verhinderde dat Emma verklaarde, dat Max zoo raar was, en geheel anders als anders.

— Wij hebben ons goed gehouden, zeide Max, toen zij het bezoek bij Emma hadden afgelegd, en naar mijnheer Thomas op weg waren, — zij heeft niets gemerkt.

— Zij konde ook niets merken, hernam Sam, — want immers zijn wij zoo *patent* mogelijk! en dat woord *patent* bewees reeds genoeg dat de reusachtige proponent niet zoo *patent* was als hij zich verbeeldde.

Mijnheer Thomas had, door middel van een vuurrood zijden halsdoekje, dat toen juist de mode was en een zilveren suikertang, waarop mevrouw reeds zoo lang gevlast had, zich geheel en al in de gunst van zijne echtgenoote hersteld, en dat was dan ook de reden dat de beide heeren het echtpaar in de grootste harmonie der wereld aantroffen.

Het feest der verzoening moest luisterrijk gevierd worden, en van daar, dat de lieflijke reuk van punsch Max en Sam bij hun binnentreden te gemoet kwam.

Op oud ijs vriest het ligt, zegt het spreekwoord, en hoewel wij juist niet willen beweeren dat bitter, wijn en punsch eenige overeenkomst met ijs hebben, was het nogtans waar, dat toen de beide gasten een paar glazen gedronken hadden, Max veel minder deftig dan bij zijn binnenkomen sprak, en Sam historietjes uit zijn studentenleven begon te vertellen, om welke mijnheer Thomas het uitschaterde van het lagchen, maar die toch juist niet zeer passende waren aan een proponent. Ja zelfs ging zijne vrolijkheid zoo verre, dat hij een zeker liedje van vinkenvanger begon te zingen, dat mevrouw deed blozen, maar waarover zij nogtans haar ongenoegen niet durfde aan den dag leggen, omdat het dubbelzinnig was en geen fatsoenlijke vrouw dubbelzinnigheden mag begrijpen.

Max wilde ook het zijne tot de vreugd bijbrengen en verzocht daarom een spel kaarten, waarmede hij verschillende goochelstukjes ten uitvoer bragt, waarbij hij mevrouw van tijd tot blikken toewierp die zoo veel moesten beduiden, — al begrijpt gij de kunst, zoo verraad mij niet. Max hield veel van de taal der oogen, vooral als hij iets te veel gedronken had.

Als Max eenmaal aan de gang was wist hij van geen einde en van daar dat net regt vervelend werd onophoudelijk een kaart te trekken of er een te denken, en daarbij gedurig de betuiging te moeten hooren, dat hij volstrekt om geen geld wilde wedden en alles slechts eene aardigheid was, en doodeenvoudig voor ieder die het kende.

Maar eindelijk werd mijnheer Thomas, die ook blijken gaf, dat de spreuk die zegt, dat het op oud ijs spoedig vriest, waarheid bevatte, bijzonder stil en afgetrokken en wierp Max van tijd tot tijd blikken toe die alles behalve vriendelijk waren en toen Max weder een goochelkunstje ten uitvoer bragt waarbij hij onder tafel door, zonder dat hij dacht dat iemand zulks bemerkte, mevrouw een kaart in de schoot wierp, sprong mijnheer Thomas eensklaps op en vraagde, zoo hard mogelijk schreeuwende, — of Max dacht dat hij gek was.

— Maar volstrekt niet, gaf Max verwonderd ten antwoord.

den, aan het lid der algemeene rekenkamer J. H. Vemer; en zulks met behoud van zijne betrekking.

BENOEMD:

Tot secretaris van den directeur-generaal van financiën, G. H. Rensing, thans hoofdkommies bij de afdeeling begrooting bij genoemden directeur generaal.

Tot lid in den raad van justitie te Samarang, mr. J. K. de Wit, laatst president bij den raad van justitie te Makasser.

Tot lid in den raad van justitie te Soerabaya, mr. A. M. Fokker, thans officier van justitie bij den raad van justitie te Padang.

Tot lid in den landraad der stad en voorsteden van Batavia, mr. J. J. C. Gaaijmans, benoemd ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie.

Tot griffier bij den raad van justitie te Padang, Jhr. mr. E. A. J. D. Dibbets, thans griffier bij de regtbank van omgang in de vijfde afdeeling.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS IN DE RESIDENTIE MADIOEN.

Tot president, de tijdelijke resident van Madioen.

Tot leden, H. Fivez, aannemer voor den vervoer van gouvernements produkten, en C. R. A. Hansen, kontroleur bij de landelijke inkomsten en kultures.

Tot secretaris, de tijdelijke secretaris der residentie.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol. uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de officier van gezondheid der eerste klasse O. Kunhardt.

OVERGEPLAATST:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Larentooka, de officier van gezondheid der tweede klasse A. Akkenaar, thans te Soerabaya.

Bij het groot militaire hospitaal te Soerabaya, de officier van gezondheid der tweede klasse J. C. J. Hellmuth, thans te Larentoeka.

Bij het groot militaire hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der tweede klasse P. A. W. A. Philippi, thans te Batavia.

Bij de geneeskundige dienst te Makasser, de officier van gezondheid der tweede klasse W. Hubbers van Assenraad, thans te Batavia.

Naar Java, de officier van gezondheid der derde klasse H. R. T. Fontanes, thans te Makasser.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Bandjermasing, de officier van gezondheid der derde klasse C. Helfrich, thans te Batavia.

Bij de civiele en militaire geneeskndige dienst te Patjitan, de officier van gezondheid der derde klasse P. G. Nap, thans te Wonosobo.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Wonosobo, de officier van gezondheid der derde klasse A. Feldmann; thans te Batavia.

GEPLAATST:

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de apothekar der derde klasse H. Plasberg, onlangs uit Nederland aangekomen.

Civiel Departement.

GEPENSIONEERD:

De op haar verzoek, eervol uit 's lands dienst ontslagen stadsvroedmeesteres te Samarang A. W. Lubbers, weduwe Ottenhof.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de secretaris en boekhouder bij het vendudepartement te Soerabaya C. Krijgsman.

Uit 's lands dienst, de gewezen opziener bij de Brazilinansche koffijbereiding in de residentie Cheribon F. A. C. van der Smitte.

ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, de benoemde kontroleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures F. A. C. Halewijn, van de verdere vervulling der betrekking van landmeter en rooimeester voor de afdeeling Bezoekie, Panaroekan en Bondowosso.

BENOEMD:

Tot eersten kommies bij de directie der middelen en domeinen, K. F. Holle, thans derde kommies bij die directie.

Tot eersten kommies op het bureau van den resident van Soerabaya, J. F. de Haart, laatst kommies administrateur bij het entrepôt te Batavia, thans gesteld ter beschikking van den resident van Banjoemaas.

VERLEEND:

Wegens ziekte, een tweejarig verlof naar Nederland, aan den hoofdopziener bij 's lands drukkerij te Batavia W. Osseman.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

De Wd. Resident van *Soerabaija* brengt bij deze ter kennisse van het algemeen dat op **MAANDAG** *den* **20***sten dezer* des *namiddags* ten 1/2 4 ure, de postpaketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar *Europa* met de overland-mail.

SOERABAYA, 11 *Junij* 1853. *De Wd. Resident,* SCHONCK.

Voor den Lande. De ondergeteekende Adsistent-Resident voor de policie maakt hiermede bekend, dat door de gevorderd wordende herstellingen aan de Brug over de rivier *Pagiriän*, het gebruik dier Brug, zoo voor voetgangers als voor rijtuigen, van af den 20sten dezer tot nadere order, gesloten zal zijn.

SOERABAYA, 15 *Junij* 1853. *De Adsistent-Resident voornoemd,* SWERVER.

Voor het land. Op *Vrijdag den* 10den *Junij* aanstaande des voormiddags ten 10 ure, zal door den ondergeteekenden onder-Intendant 2de kl. in de 3de militaire afdeeling op *Java*, ten zijnen bureele, publieke uitbesteding worden gehouden, voor de levering, en den overvoer naar *Sambas* van 400 stuks SLAGTOSSEN.

Omtrent de voorwaarden dezer uitbesteding kunnen dagelijks ten bureele van den ondergeteekende de verdere inlichtingen worden verkregen.

De onder-Intendant 2de kl. voornoemd, VAN DEN HAM.

Voor het land. Op *Vrijdag den 22sten Julij* aanstaande des voormiddags ten 10 ure, zal ingevolge aankondiging van den Hoofd Intendant der mil. administratie, geinsereerd in de Javasche Courant van den 28 Mei jl. 43, door den ondergeteekende, onder-Intendant 1 kl. der mil. administratie in de 3de mil. Afd. op *Java* ten behoeve van het Militair Departement voor het jaar 1854, ten zijnen bureele, publieke uitbesteding worden gehouden, voor het

6de Perceel.

de levering van DOODKISTEN, en

9de Perceel.

de aanneming voor het REINIGEN VAN HOSPITAAL-KLEEDING en FOURNITUREN.

Dagelijks van des morgens acht, tot des middags twaalf ure, Zondagen uitgezonderd, kunnen omtrent de voorwaarden dezer uitbesteding ten bureele van den ondergeteekende de verdere inlichtingen enz. worden verkregen.

SOERABAYA, 13 *Mei* 1853. *De onder-Intendant 1ste klasse in de 3de Militaire Afdeeling,* VAN DEN HAM.

Voor het land. Op *Zaturdag den 25sten Junij* 1853. zal voor s Lands algemeene pakhuizen vendutie worden gehouden van eenige KOFFIJ en voor den dienst overtollige en afgekeurde Goederen.

SOERABAYA, den 11 Junij 1853. *De algemeene pakhuismeesster,* VAN MEERTEN.

Voor het land. De ondergeteekende algemeene ontvanger te *Soerabaya*, als belast met de perceptie der middelen, maakt bij deze bekend, dat de eerste termijn van de belasting der verponding over het loopend Jaar, voor ultimo Junij dezes jaars zal moeten zijn aangezuiverd, en dat tot den ontvangst dier belasting dagelijks van des morgens acht tot des namiddags een ure (zon- en feestdagen uitgezonderd) zal gevaceerd worden ten zijnen kantore, wordende de belastingschuldigen, mitsdien herinnerd, om voor ommekomst van dezen termijn de belasting te voldoen, ten einde niet te vervallen in de bij de wet bepaalde boete.

SOERABAYA, 15 *Mei* 1853. *De Algemeene ontvanger voornoemd,* SPANGENBERG.

BATAVIASCHE TENTOONSTELLING.

Het kommittee voor de expositie te *Soerabaya*, aan alle ingezetenen in de afdeelingen *Soerabaya*, *Grissee*, *Modjokerto*, *Madura*, *Sumanap* en *Bawean*.

Toen in het afgeloopene jaar, bij het opgevat ontwerp tot het houden eener tentoonstelling te *Batavia*, van producten van natuur en kunst uit Neêrlandsch Indie, daartoe de medewerking van alle ingezetenen dezer Residentie werd ingeroepen, gaven alle standen het ondubbelzinnig bewijs hunner belangstelling, door eene ruime inteekening, die eene totale som van *f* 4061,60 deed beschikbaar komen.

Het kommittee heeft zich ten taak gesteld, om de uitgestrekte nijverheid en de natuurrijkdom van dit gewest, dat op eene totale uitgestrektheid van 5400 □ palen meer dan een millioen zielen bevat, op de aanstaande tentoonstelling op eene waardige wijze te doen vertegenwoordigen, en het heeft zich ten dien einde beijverd, om alles wat zij daarvoor noodig achtte en konde erlangen, bijeen te brengen, te bestellen, op te sporen en in te koopen of te ontvangen.

Alle de afdeelingen hebben, door de welwillende tusschenkomst der besturen, het hunne bijgedragen en gereed. De ruime inteekening liet ruime bestellingen toe. Een groot aantal artikelen zijn reeds beschikbaar gesteld, en verzonden, om te kunnen getuigen van de nijverheid en industrie van *Soerabaya's* ingezetenen.

In de volkomene uitvoering van het voorgestelde doel is het kommittee evenwel op eene noodlottige wijze verhinderd geworden, door de ontvreemding op den 12den *Mei* jl. van het geheele saldo in kas, ten bedrage van *f* 2486,60, onder andere gelden, ten kantore van den Thesaurier, en waaromtrent tot nog toe, alle nasporing is vruchteloos gebleven.

De staat der geldmiddelen bij de algemeene kas der tentoonstelling te *Batavia*, laat niet toe te voorzien dat van dien kaut het geleden verlies zal kunnen worden gedekt.

In deze omstandigheden doet het kommittee een beroep op de bekende, en reeds zoo ondubbelzinnig betoonde belangstelling der ingezetenen van de residentie *Soerabaya*. Bij de rondzending van suppletoire lijsten van inschrijving voor geldelijke bijdragen, koestert zij de beste verwachtingen van allen, wie industrie, handel, nijverheid, kunst en wetenschap ter harte gaan, om op die wijze in staat te worden gesteld, het voorgestelde doel — de waardige vertegenwoordiging van de residentie *Soerabaya* in het algemeen, en van elke afdeeling in het bijzonder — te kunnen bereiken.

SOERABAYA, 12 *Junij* 1853. *Van wege het kommittee, De Secretaris,* J. HAGEMAN, Jcz.

RAAD VAN JUSTITIE TE SOERABAYA.

Teregtzitting van den 15den *Junij* 1855.

UITSPRAAK GEDAAN IN ZAKE:

F. W. de Koste, Ca. *C. A. van Sprew.*

Eisch doende:

B. *van der Zwaan*, Ca. *A. M. van Amstel.* — *E. Martens*, Ca. *C. A. C. Versfeld.* — J. *F. van der Geugten*, Ca. *H. R.* Belder qq.

Om te antwoorden:

R. M. Pereira, Ca. *W. H. Keasberrij.* — *E. Gosch* Ca. *A. Croese.*

SOERABAYA, den 15den Junij.

— Na een verblijf van ruim veertien dagen te *Soerabaja* ten huize van Ds. *Brumund*, is de beroemde reizigster mevrouw *Ida Pfeiffer* den 11den Junij jl. per stoomschip *Banda* naar *Batavia* vertrokken.

In het begin van December ll. kwam mevrouw *Pfeiffer* voor de eerste maal te *Soerabaja*. Van daar met de *Banda* naar *Macasser* vertrokken, waar zij eenige dagen vertoefde, vervolgde zij hare reis naar het eiland *Banda*. Weinige weken te voren hadden aldaar de hevige aard- en zeebeving gewoed. Zij was nog getuige van hare vreesselijke verwoestingen. Nog enkele schokken deden zich gevoelen.

Van *Banda* naar *Ambon* gestevend, bezocht zij eenige negorijen van dat eiland en het naburige *Saparoea*. Daarna besloot zij tot eene tocht dwars door *Ceram*.

Van *Makariki* op de zuidkust vertrokken, bereikte zij in drie dagen *Wahaai* op de Noordkust. Zij leide dien weg te voet af langs ongebaande wegen, door bosschen en de bedding van rivieren. Drie maal moest zij een gebergte overklimmen; op ééne plaats tot eene hoogte van 1500 voet. In weerwil van de groote ondervonden moeijelijkheden besloot de moedige vrouw tot den terugtocht langs denzelfden weg. In nog korteren tijd, na twee en een halve dag, was zij weder te *Makariki*.

— Zoo, ik ben dan niet gek, vervolgde mijnheer Thomas, — maar ik ben ook niet blind hoor jij, en ik verzoek jou, mijnheer, dadelijk mijn huis te verlaten en nooit weder een poot over mijn drempel te zetten.

— Wat heeft dat te beduiden? vraagde Max, die nu ook kwaad begon te worden.

— Niet met al, hoegenaamd niets, hernam mijnheer Thomas, — ik wil maar doodeenvoudig, dat gij dadelijk dit huis verlaat, en als gij nu verstandig zijt doe dan wat ik zeg, om verdere onaangenaamheden te vermijden.

— Maar om 's hemels wil! riep mevrouw, — Tom wat deert u dan toch? Gij zijt onbeleefd.

— Onbeleefd, ja dat ben ik, schreeuwde mijnheer Thomas, — ik ben onbeleefd, maar hij is beleefd, die smeerlap, niet waar, hij is beleefd maar hij zal de deur uit ... oogenblikkelijk...

— Gij zult mij eerst reden geven, riep Max, die ook was opgestaan...

— Reden, brulde mijnheer Thomas, — daar heb jij reden, en meteen wierp hij de soezenmand Max naar het hoofd.

Max wilde dezelfde manoeuvre met een tabakskistje verrigten, toen de reusachtige proponent tusschenbeiden kwam en hem met zijn gespierde vuist tegenhield.

— Maar wat is er dan toch gaande? vroeg hij.

— Wat er gaande is, hernam mijnheer Thomas op een toon als of hij de rol van Angelo, *tyran van Padua*, vervulde, — wat er gaande is, ik heb, goddank, goede oogen, en die kunnen goedzien, heel goed — hé zeg hond, vervolgde hij tot Max, — eerlijke vrouwen verleiden, verliefde blikken toewerpen, en dan onder tafel door, zóó, zóó, en hij bootste de beweging na die Max gemaakt had, toen hij mevrouw Thomas een kaart in den schoot wierp.

— Ik laat mij niet beleedigen, riep Max, even hard als mijnheer Thomas schreeuwende.

— Och Tom wees toch verstandig, bad mevrouw, — het was immers maar een goochelstukje.

— Ik wil ook goochelen, riep mijnheer Thomas woest, — ik zal hem de deur uitgoochelen, en hij wilde op Max losgaan.

Mevrouw viel in flaauwte, doch toen ze bemerkte dat niemand hierop acht sloeg, opende zij weder de oogen en vergenoegde zich met in een luid geween uit te barsten.

Sam stelde al zijne welsprekenheid in het werk om tusschen beide partijen eene verzoening te bewerken, maar alles te vergeefs en toen hij bemerkte, dat al zijn edel pogen ijdel was, zeide hij, — kom Max, wees jij de wijste en laat ons gaan.

Maar Max wilde in het eerst volstrekt niet de wijste wezen, en sprak van satisfactie en een duel, totdat het eindelijk Sam gelukte hem te overtreden en toen beide heengingen, wierp mijnheer Thomas Max een parapluiebak na, ten teeken van zijnen onverzoenlijken haat.

— Wat is het een geluk, zeide Sam tot Max, — dat wij niet te veel gedronken hadden; vroeger, toen wij ons nog niet bekeerd hadden, moest zoo iets eens voorgevalen zijn, ik had dan waarachtig niet voor de gevolgen ingestaan.

— Dat is waar, hernam Max, — en het gebeurde leert mij ook hoe gevaarlijk de dronkenschap is; die mijnheer Thomas was dronken, anders zoude hij geen twist gezocht hebben. Die vervloekte dronkenschap, hoezeer vernedert zij den mensch, ja verlaagt hem zelfs nog beneden het redelooze vee en doet hem... gewis zoude Max op denzelfden toon zijn voortgegaan, indien hij niet uit alle magt tegen eenen boom was aangeloopen, hetwelk hem den lust om verder over de dronkenschap uit te weiden ten eenenmale ontnam.

Of het met opzet was of louter toevallig, dat beide heeren den weg naar *de Nes* insloegen, kunnen wij niet bepalen, maar zooveel is zeker, dat zij weldra in die straat aankwamen, welke genoeg bekend is. dan dat het noodig zoude zijn eene beschrijving van dezelve te geven.

— Die kerel heeft mij zoo driftig gemaakt, zeide Max, door kerel natuurlijk mijnheer Thomas bedoelende! — dat mijn bloed kookt en ik kan onmogelijk slapen als ik mij kwaad gemaakt heb, — laat ons dus eerst wat bekomen, en meteen trad hij een soogenaamd nachtkoffijhuis binnen, aan welke nachtkoffijhuizen *de Nes* zijne beroemdheid te danken heeft.

Zulk een nachtkoffijhuis was juist wel geen zeer geschikte plaats voor een bekeerde jonge heer minnaar en een bekeerden jonge heer proponent, maar tot hunne eer moet gezegd worden, dat zij hoog rood genoeg van kleur waren en luidruchig genoeg, om geen mal figuur te maken ter plaatse waar zij waren.

Max bestelde rum, welk voorbeeld door Sam gevolgd werd, en toen beide zoo al sprekende en drinkende eenigen tijd hadden doorgebragt, begon Sam het meisje, dat aan de piano stond te zingen, te seconderen, en daar hij, zoo als wij vroeger reeds zeiden, altijd wanneer hij wat veel gedronken had, bijzonder hoog wilde zingen, maakte hij een allerakeligst geluid en bragt de jonge jufvrouw geheel en al van de wijs.

Op *Ternate* bleef mevrouw *Pfeiffer* slechts twee dagen en vertrok toen naar *Menado*. Gedurende eene maand doorreisde zij deszelfs binnenlanden. Zij bezocht aldaar ook de verschillende zendeling posten. Alles wat zij er zag, overtrof verre hare goede verwachtingen, zij vond daar de ware zendelingbroeders en kon niet genoeg uitweiden in den lof over hunne personen, hun verkeer met de Inlanders en hun bekeerings werk.

Van *Kema* naar *Macasser* vertrokken, maakte de onvermoeide reizigster wederom eene zoo belangrijke als hoogst moeijelijke reis. Van *Macasser* noord opgegaan, legde zij eene afstand van omtrent twee honderd palen tot *Lagoessie* bij afwisseling te voet, te paard en in praauw af. De Inlanders verzekerden haar dat aldaar nog nimmer een Europeaan was geweest. Op haren togt derwaarts stak zij het uitgebreide nog zoo weinig bekende meer van *Tempé* over. Bij de terugreize was zij, door de tegenstroomen opgehouden, twintig uur op hetzelve. Met 21 menschen in een uitgeholden boomstam, digt op elkander gezeten, was de overvaart die des nachts geschiedde zoo gevaarlijk als moeitevol.

Van *Batavia* vertrekt mevrouw *Pfeiffer* naar de *Antilles*, vervolgens naar *Noord-Amerika*, om deszelfs binnenlanden te doorreizen. Een jaar zal daarmede verloopen. Alsdan naar *Europa* teruggekeerd, zal zij hare reis, misschien wel de belangrijkste tot heden door haar gedaan, in het licht geven.

Als eene bijzonderheid moeten wij nog eene ontmoeting vermelden, welke mevrouw *Pfeiffer* bij hare vroegere reize over *Java* met den Soesoehoenan van *Soerakarta* had. De goede vorst, getroffen door alles wat hij van hare reizen hoorde, hield bij het afscheid eene lange rede tot haar, van welke zij echter ongelukkig niets konde verstaan; daarna trok hij een' zwaren gouden hindoe-ring met steen van zijnen vinger en stak dien mevrouw *Pfeiffer* als een bewijs zijner hoogachting en tot een aandenken aan den hare.

Misschien zien wij mevrouw *Pfeiffer* nog eenmaal in den Indischen Archipel terug. Het is althans haar voornemen om later, bij leven en gezondheid, de *Philipijnsche eilanden* te bezoeken.

— Nadat het particuliere barkschip *Anna* op den 3den dezer het Dok heeft verlaten, zijn successivelijk daarin opgenomen geworden Z. M. schoener brik *Dolphijn* en het ijzeren schroef-stoomschip *Padang*, welke beide vaartuigen den 8e en den 10e dezer hersteld uit het Dok vertrokken zijn; waarna een der grootste kustvaarders, namenlijk: het gewezen Ned. koopvaardijschip *de Prins van Oranje*, thans hernaamd *Joedoel Wadoet* is opgenomen, en denkelijk den 19e dezer hersteld zal zijn.

DE JAVAANSCHE SCHOOL TE SOERABAYA.

Den eersten der verloopene maand werd de school voor Javaansche kinderen alhier geopend. Daar zijn thans reeds meer dan zeventig leerlingen bijeen.

Als gij 's middags na drie uur de Werfstraat uitgekomen, langs het hek van de tweede Gouvernements school uwen weg vervolgt, om naar het Willems-plein te gaan, dan komen van uit dezelve zacht gonzende kinderstemmen u tegen, noodigen u als uit, om binnen te gaan, te zien en te hooren hoe ijverig zij daar bezig zijn.

Gisteren ging ik er weder zien; daar waren er die met de tabellen voor zich, op hun ho-no-tjo-ro-ko studeerden, anderen spelden, sommigen lazen. Eenigen oefenden zich in het schrijven, weder anderen waren met de cijfers of de eerste beginselen van het rekenen bezig.

Het ijverige volkje komt dagelijks trouw op, en heeft lust in leeren. De Afdeeling tot *Nut van 't algemeen* heeft reeds aanvankelijk alle voldoening van haar edel werk der oprichting dezer school, mag er zich het verdere goede van beloven. De leerlingen gebruiken de spel- en leestafels door het Bijbelgenootschap en de spel- en leesboekjes door het Gouvernement uitgegeven.

Een Chinees, vroeger tot het Christendom bekeerd, die reeds vijf en twintig jaren aan het hoofd van een schooltje voor kinderen van Javanen en Chinezen stond, is er onderwijzer. Hij is geheel berekend voor zijne taak, heeft tact van onderwijs, gaat minzaam met de kinderen om en weet door vragen en vertellen hunne aandacht bezig te houden, de lust tot leeren op te wekken.

Uitgezonderd des *Vrijdags en Zondags* namiddags wordt dagelijks van drie tot zes uur onderwijs gegeven.

Den ganschen dag kunnen de Javaansche kinderen niet op school komen. De ouders behoeven te zeer hunne hulp, zijn gewoon een gedeelte hunner werkzaamheden in huis of buiten op hen over te dragen, zoodat zij hen dagelijks hoogstens slechts eenige uren kunnen en willen missen, maar beijveren zij zich en komen ze ter school, dan kunnen de kinderen ook in die namiddag-uren genoeg voor hunne behoeften leeren. Het onderwijs bedoelt toch geenzins hen, kinderen van landbouwers of handwerkslieden boven hunnen stand te verheffen, maar om hen daarvoor te behouden, en nog meer geschikt te maken.

De school is geene school voor kinderen van hoofden, mogen deze van haar onderwijs ook niet zijn uitgesloten, maar voor die van het volk. Het *Nut* is voor het algemeen, voor het volk, kan en mag dus geene andere scholen oprigten dan voor de vele duizende en tienduizende kinderen van *Java* welke die nog zoo geheel missen. Wij meenen de school van *Soerabaija*, is de eerste bepaalde volksschool van *Java*. Mogen er spoedig meerdere te *Soerabaija* opgerigt worden en ook overal elders op Java, waar eene afdeeling van het *Nut* is gevestigd. Moge een ieder zijn pligt beseffen, vooral het *Nut van 't Algemeen* op Java.

De Javaan mag niet langer een lastdier blijven, het is zijne roeping om mensch te worden, daartoe werd zijne toekomst Nederland in handen gegeven, die dat ontkent, tegenspreekt, niet bevordert, bezondigt zich aan dat groote gebod: „hebt uwen naasten lief als u zelf," verzuimt zijne eerste pligt als Christen.

Volkscholen moeten de Javanen hebben, zij moeten leeren lezen, denken, gevoelen; ook boeken moeten hen in handen gegeven worden, boeken van nuttigen en beschavenden inhoud, om zich verder te ontwikkelen. Voor alles echter moeten die scholen en boeken hen ook zedelijk en godsdienstig opvoeden. Wat toch is zonder dat laatste eene school? niets anders dan een kweekschool van het kwade. Die eenzijdige slechts alleen verstandelijke opvoeding kan geen brave menschen vormen, slechts denkende deugnieten; zij is als de duivel die rondgaat gelijk een brieschende leeuw zoekende wie hij kan verslinden. Zie slechts rond in Europa hoe zij de vreesselijke kanker is die zoo doodelijk in het leven van vele volkeren om zich geen grijpt knaagt aan de rust der maatschappijen vrede en geluk verwoest. Verstandelijke beschaving werd al hooger en hooger opgevoerd, zedelijke en godsdienstige ontwikkeling werd door talloozen, als bijzaken al minder en minder geacht, eindelijk geheel vergeten. De volkeren van Europa moeten vreesselijk boeten voor hunne schuld, zoo waar is het dat de zonde zich zelf straft.

Van vijf tot zes, of in het laatste school uur leest de onderwijzer hun een verhaal van zedelijken en godsdienstigen inhoud voor, daarna verklaart hij het den kinderen door er meer uitvoerig over te spreken, en door vragen, lokt hij tot antwoorden, opmerkingen uit, tracht zoo nadenken en gevoelen op te wekken. Daarna laat hij de meest gevorderden het geboorde zooveel zij vermogen met eigene woorden teruggeven.

Later zal het onderwijs meer uitgebreid, zullen nog eenige voor sommigen noodige vakken van onderwijs daar toegevoegd worden.

ADVERTENTIEN.

LANDRAAD.

De tegen 8 Junij jl. aangekondigd geweest en uitgesteld zijnde vendutie op regterlijk gezag, der goederen van WONGSOWIDJOIJO en WONGSODIWIRIO, kampong *Baroe*, (kampong *Pa Srodjo*) zal als nu plaats hebben op *Zaturdag* 18 *Junij* aanstaande.

De Buitengewone Deurwaarder.
(160) C. L. DINSBACH.

VENDUTIE TE MODJOKERTO

Op *Maandag den 20sten Junij* 1853.

Voor de woning van wijlen den Adsistent-Resident A. D. DAANDELS van deszelfs Inboedel, bestaande uit CANAPÉS, STOELEN, TAFELS, BANKEN, KASTEN, LEDIKANTEN, LAMPEN, SERVIEZEN, GLASWERK, als mede PAARDEN, RIJTUIGEN, waaronder eene zeer doelmatig ingerigte en gemakkelijke REISWAGEN.)156)

VENDUTIE.

Op *Donderdag den 30sten Junij* aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, zal voor de toko van den Heer J. F. J. KARTHAUS, publiek worden verkocht het door dien Heer, als toko geoccupeerd **HUIS** en **ERF** gelegen in de *Heerenstraat*, voor rekening van den boedel van wijlen den 1sten Luitenant JOAN ADRIAAN DREIER.

Namens de Garnizoensraad van Administratie
De Secretaris,
(153) J. W. OOSTERHOUT.

f 25 à *f* 30,000

IN LEEN te bekomen bij
SOERABAYA. (159) A. VAN LAKERVELD, qq.

ALLEMANSGADING.

Op nieuw ontvangen.

VERLAKTE BLIKKEN DOOZEN WAS-LUCIFERS, inhoudende 1000 stuks, á *f* 8 —, bij
(161) DEELEMAN.

TE KOOP.

Een bijzonder goede achtdaagsche CHRONOMETER, pas van Londen aangebragt, bij
(147) VAN DER ZWAAN.

ONTVANGEN.

LAMPEN-BALLONS en GLAZEN, in alle soorten.
(148) E. MARTENS.

ALLEMANSGADING.

JAPANSCHE GENDIES, GROOT-, MIDDEL- EN KLEIN SOORT.
(251) DEELEMAN.

PAS ONTVANGEN.

OLD CHAMPAIGN-COGNAC VAN BAOUR, DEENSCHE ASPERGES, PETITS POIS, VRUCHTEN op WATER en BRANDEWIJN, KIST- en VATWIJN HAANTJES, -LANS, -VALKEN, -PORTER, -en ENGELSCH BIER,
(162) VAN DELDEN.

De ondergeteekende beveelt zich tot het geven van grondig onderwijs in den *Zang*, op de *Piano Forte* en de *Viool* en tot het *accuraat* stemmen van *Piano Fortes*.

Nadere informatiën te bekomen bij den boekverkooper E. FUHRI.

J. J. VAN DEN BERGH.
(158)

LEERREDE OVER JAK. IV: 14b: *Want hoedanig is uw leven*... Door Ds. J. F. G. BRUMUND.

Behalve bij den ondergeteekende ook verkrijgbaar bij de boekverkoopers op Java.
(159) E. FUHRI.

GEBOORTEN.

Bevallen van eene Zoon C. CORRELJÉ, Echgenoote van M. W. SAND.
SOERABAIJA, 6 *Junij* 1853.
Eenige kennisgave. (149)

Bevallen van eenen ZOON, vrouwe *E. F. A. Henrici, van Wageningen*, Echtgenoote van
Soerabaya, 12 *Junij*. (163) C. B. HENRICI.

SOCIETEIT CONCORDIA,

THÉ-DANSANT.

Op *Vrijdag den 17den Junij* des avonds, ten 7 uur.

Namens de Directie,
De Secretaris,
(154) ABBEMA.

Nadat dit gezang, tot groote verveling van ieder die het hoorde, eenigen tijd geduurd had, vielen de blikken van den reusachtigen proponent op een drietal Heeren, die ieder met een groote kom koffij voor zich heel vreedzaam en bijzonder bedaard een sigaar zaten te rooken. Twee van het drietal konde men het aanzien, wegens hunne lange blaauwe jassen en oudmodische hoeden, dat het buitenlui waren, de andere had het voorkomen van een door en door brave jonge Heer.

Max, die zeer goed ter plaatse waar hij zich bevond bekend was, hoewel hij die plaats sedert zijne bekeering niet had bezocht, informeerde met de meeste belangstelling bij de buffetjuvrouwen naar die heeren, met welke hij vroeger gewoon was in de Nes te verkeeren, en het was bij deze gelegenheid, dat hij voor de eerste maal vernam, hoe eenigen als soldaat naar de Oost waren vertrokken, andere zoek waren geraakt of door aanzienlijke schulden en gebrek aan kontanten niet meer de Nes durfde bezoeken, terwijl er zelfs sommige waren die de meest voldoende redenen hadden om weg te blijven, welke reden eenvoudig hierin bestonden, dat zij sedert langen tijd dood en begraven waren.

Op eens werd Max in zijn onderzoek gestoord door Sam, die op het zoo even door ons beschrevene drietal wijzende vraagde: — Zeg Max, die kerel daar met zijn schapenkop, die naast die uilen zit, is dat niet dezelfde, met wien gij mij eens in *Utrecht* zijt komen opzoeken.

— Waarachtig, zeide Max, — het is de vrome Piet. Hoe komt die hier?

Inderdaad Max bedroog zich niet. Piet had een paar neven uit *Overyssel* bij zich te logeeren, en deze wilde hij *Amsterdam* eens *laten zien*; zij waren naar de commedie geweest en nu dronken zij een kop koffij in de Nes, verder zouden zij niet gaan — dat noemde Piet *Amsterdam laten zien*.

Indien Max volkomen heer en meester over zijn verstand geweest was, zoude hij Piet ongemoeid gelaten hebben, want sedert Max van de brave jonge Heeren het bekende briefje ontvangen had heerschte er zulk eene verkoeling van vriendschap tusschen hem en het brave vijftal, dat wanneer Max een hunner op eene publicke plaats aantrof, hij zich hield alsof hij hem volstrekt niet kende en nooit gekend had.

Thans echter, nu de punch en de rum het regentschap over Max geestvermogens waarnamen, maakte hij tegen Sam allerlei veelbeduidende teekenen met de oogen, die, hoewel niemand er uit wijs konde worden, nogtans volkomen door Sam schenen begrepen te worden, waarna hij heel deftig zich naar Piet begaf, die hem zat af te wachten als een kat eenen vijandigen bulhond, die geen kans ziet in een boom te klimmen.

— Wel, wel, heb ik zoo het plaisier van mijnheer aan te treffen, zeide Max, — en hoe maakt het mijnheer?

— Heel wel, gaf Piet ten antwoord, en sprak van kwaadheid zoo erg door den neus, dat niemand hem konde verstaan.

De beide neven uit *Overyssel* staarden Max met nuchtere blikken aan.

— Heeuw wew! herhaalde Max, Piet nabootsende, — wew dat doet mij awmagtig veew pwesier! en Sam, die deze grap bijzonder aardig vond, barste in zulk een luid gelach uit, dat iedereen dacht, dat hij een toeval gekregen had of gek geworden was.

Piet werd zoo nijdig als een spin, en zeide daarom heel pikant — ik heb de eer van mijnheer niet te kennen, en verzoek daarom van verder onderhoud verschoond te blijven.

Maar Max, vooral door het lagchen van Sam, waaraan geen einde scheen te zullen komen, aangemoedigd, bleef voortgaan met Piet na te bootsen, waardoor er twist ontstond, aan welke ook eindelijk de beide neven uit *Overijssel* deel namen.

— Houdt gij u er buiten, moffen! zeide Max; — leer eerst hollandsch en kom dan mede spreken.

Doch de beide neven scheenen niet bijzonder vereerd met den tytel van moffen, dien Max hen gaf, en verklaarde, dat indien hij zich nog eenmaal van dat scheldwoord durfde bedienen, zij hem eens toonen zouden wat moffen waren.

De beide neven uit *Overijssel*, hoewel er juist niet als van de slimsten uitziende, waren nogtans zwaar gebouwde knapen, met breede ruggen en stevige vuisten, zoodat Max begon te aarselen of hij zijne aardigheden al dan niet zoude voortzetten, maar de reusachtige proponent, die nog den vorigen zondag eene predikatie over zachtmoedigheid en verdraagzaamheid gehouden had, stroopte zijne roksmouwen op en gaf Max een wenk, die zoo veel wilde zeggen als: — denk er aan, alles wat er gebeuren mogt is voor mijne rekening.

(Vervolg hierna.)

VENDU-DÉPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op *Donderdag den 16den Junij* 1853,
Voor de woning van den Deurwaarder. J. H. MULLER, in de *Chineesche Kamp*, van MEUBILAIRE GOEDEREN.

Op *Vrijdag den 17den Junij* 1853,
Voor het Locaal der Weeskamer, alhier van DIVERSE BOEDELS.

Op *Zaturdag den 18den Junij*,
Voor de woning van den Javaan WONGSO WIDJOIO en WONGSO DIWERIO, in de kampoong *Baroe*, bij wege van executie, van eenige LOSSE GOEDEREN en GOUD-WERKEN.

Op *Maandag den 20sten Junij* 1853,
Bij den pachter der pandjeshuizen IGIOKTJOAN, op de *Pasar Bezaar*, van ONUITGELOSTE PANDGOEDEREN.

Op *Dingsdag den 21sten Junij* 1853.
Voor de toko van den Heer C. DEAN, in de stad, van diverse COMMISSIE- GOEDEREN.

Op *Woensdag den 22sten Junij* 1853.
Voor het woonhuis van den Onder-Intendant 1ste klasse, VAN DEN HAM, in de *Gatottan-straat*, van deszelfs geheelen INBOEDEL, WAGEN, PAARDEN, enz.

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

10 Junij. Wed. de Smet en J. F. Jacobsz, beiden van Passoeroean; P. Kouthoofd, van Toeban; K. Nebolt, van Batavia.— 11 Junij. M. Gabor, P. G. Lieder, G. F. Seeman, J. Frunaux, G. de Groot, D. de Clunie MacLennan, E. P. Pohl en J. A. J. van 't Wout, allen van Passoeroean; S. Paris, van Batavia.— 13 Junij. Wed. P. Franke, van Tagal; S. M. Polack, van Kedirie; M. C. de Cranst, van Ngawie; J. J. van den Berg van Samarang; W. F. Manden, van Bodjonegoro.

HOTEL MONTOFT.

10 Junij. Burgman, van Leeuwen, Newbolt, J. Osti en E. P. Phol, allen van Batavia. 11 Junij. de Jong, van Batavia. 13 Junij. C C. Boumeester, van Samarang; Buijs Jz., van Batavia; Pangeran Sorio Negoro, van Madura.

MARINE HOTEL.

10 Junij. Mev. Buschen, van Batavia; van Meurs, uit het hospitaal. 11 Junij. Ross, van Krian. 13 Junij. de Neufville, van Krian; Quartero, van Pasoeroean, Richardson, van de reede.

VERTROKKEN.

9 Junij. A. Martherus, naar Batavia; Wed. Domingo, G. F. Enger en A. Kocken, allen naar Samarang.— 10 Junij. Wed. de Smet en J. F. Jacobsz, beiden naar Passoeroean; Oostziek, naar Ngawie; Mevr. Ida Pheiffer naar Batavia; M. J. Paris, naar Ngawie; C. H. Enger en Mevr. J. A. Enger, beiden naar Samarang; G. A. A. Minhooven, naar Nederland.— 11 Junij. J. Vreede, naar Batavia; J. Fruneaux, D. de Clanie MacLennan, G. de Groot en G. F. Seeman, allen naar Passoeroean; Wed. C. E. de Rooij, naar Modjokerto; L. D. Buijs en G. H. de Voogt, beiden naar Batavia; E. P. Pohl, A. A. de Groot en C. van Vlissingen, allen naar Passoeroean; J. H. Levert, naar Bodjonegoro.— 13 Junij. M. C. de Craust, naar Ngawie; H. H. Wanhoff, naar Passoeroean; Mevr. Thierbach, naar de Moluccos.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN:

C. C. C. Boers, Rudolph, Z. Macasser 29 April.— Wed. C. C. Corver, Lobrij, D. Samarang 22 Mei.— C. C. F. L. Van Eck, de Charon de St. Germain, Z. Soerabaija 26 Mei.— C. C. Hendriks, Borgen, D. Riouw 23 Mei.— A. M. E. A. Retel, Helmerich, D. Batavia 1 Junij.— S. Swart, Sutherland, Z. Soerabaija. 11 Junij. E. F. A. Henrici, van Wageningen, D. Soerapaya 12 Junij.—

GETROUWD:

C. J. Wildanger met G. M. Moojen, Djocjocarta 25 Mei.

OVERLEDEN:

Duizing, Bezoekie 2 Junij.— P. de Groot van den Hummel. Indramaijoe 8 Mei.— J. J. Perié, 65 jaren Batavia 1 Junij.— J. C. F. van Eck, Boeleomba 31 Maart.— A. M. Coppen, Malang 30 Mei.— W. van Alphen, 15 j. Pasoeroean 8 Junij.— P. W. Hofland, 1 m. Pasoeroean 11 Junij.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Junij.	7	Nederl. Ind.	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Probolingo.
„	—	„ „	de Walvisch.	L. van Soest.	Batavia.
„	—	„ „	Kembang Djepoon.	P. Allearine.	Riouw.
„	9	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Banjoewangie.
„	10	„ „	stoomschip Banda.	F. A. B. Hugenholtz.	Batavia.
„	11	„ „	Maijmoon.	Said Abd. Rachm. bin Kassim.	„
„	—	Z. M.	stoomschip Gedeh.	kapt. luit. ter zee P. Dibbetz.	Noesabaron.
„	12	Nederl.	Staatsraad Band.	F. de Jong.	Batavia.
„	13	Zweedsche	Elisabeth.	J. W. Hennerholm.	„
„	—	Nederl. Ind.	Jacatra.	F. Buijs Jz.	„
„	—	„ „	Loopuijt.	C. C. Boumeester.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Junij.	9	Nederl. Ind.	Kim Tiksing.	Kwee Tjongsing.	Indramaijoe over Grissee.
„	10	„ „	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Panaroekan over Probolingo.
„	—	„ „	Abdul Hassim.	F. J. P. Meijer.	Samarang over Sumanap.
„	11	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	Engelsche.	Foster.	H. W. Brodick.	Nederland.
„	—	Nederl. Ind.	stoomschip Banda.	F. A. B. Hugenholtz.	Batavia over Samarang.
„	12	„ „	stoomschip Padang.	C. F. A. Persille.	Molukkos over Macasser.
„	—	Z. M.	transportschip Merwede.	kapt. luit. ter zee M. C. v. Vreeland.	Koers stellende om de west.
„	14	Nederl. Ind.	Gleaner.	J. F. Thierbach.	Balie Lombock.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Ind.	Gleaner.	J. F. Thierbach.	Balie Lombok.	Van Eck & Co.
„ „	Saijan Maskoor.	Hadjie Oesoup	Banjermassing.	Gezagvoerder.
„ „	Djaleha.	Hoessin.	„	Hadjie Samsodin.
„ „	Kaliemanten.	Sarief Abdul Rachman.	„	Gezagvoerder.
Engelsche	Vixen.	A. Bell.	Nederland.	Adam & Co.
Nederl.	Ossiris.	G. Crans.	„	Fraser Eaton & Co.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Langen Lamongan*, de Heeren Raket en fam., Pride, Mev. Schröder en bediende. — Met de Ned. Ind. schoener *Kembang Djepoon*, de benoemde kommissaris voor het Loodswezen J. Tack Daansen met dezelfs Echtg. 4 Chinezen, twee Malijers en Inl. vrouwen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, Luit. ter zee 1e klasse Osti, den Heer Brugman, Mev. Buskes, 1 officier en Z. M. Troepen. — Met de Ned. Ind. bark *Maijmoon*, 5 Arabieren en 1 Chinees. — Met de Ned. Ind. bark *Jacatra*, de heer P. Macquere.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de Heeren N. Martherus, G. F. Enger, A. Kocken, C. H. Enger, L. D. Ruijs, J. Vreede, G. H. de Voogt, Mev. J. P. Feiffer, Mev. J. A. Enger. Z. M. Troepen en Bannelingen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, Mejufr. J. C. F. de Paauw Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtkorvet Nehalenia; Z. M. stoomschip Borneo, Adviesbrik Pijlades, schoener Dolfijn, stoomschip Hekla, Z. M. schoener Banka, 's Gouv. schoener Haai; de schepen Wadie Atool Rachman, Joedoel Wadoet, Osiris; de barken Fatal Ma-an, Sultana, Vixen, Almansoer, Thomas Chodwick, Soolo, Saijan Maschkoor, Kaliemantan, de schoeners Fathal Rachman, thans hern. Selaparang, Hapsing, Tiam Haplie, Anna Johanna en Djaleha.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

6 Junij. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Banjoewangie.

8 Junij. het Ned. Ind. schip *Ternate*, gezagv. F. Carst, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

6 Junij. het Ned. schip *Ambarawa*, gezagv. J. Buijkes, naar Amsterdam, passagier de heer Struben, echtgenoot en 3 kinderen, 1 Inl. bediende; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya; de Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Oedin, naar Bezoekie.

Aan- en uitvoer te Pasoeroean van 4 tot en met 11 Junij 1853.

UITVOER.

Naar Amsterdam met het Ned. Ind. schip *Ambarawa*, gezagv. J. BUIJKES.

$9000^{23}/_{100}$ picols suiker en 776 picols koffij.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

7 Junij de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, van Balie Badong, passagiers M. J. Lange en F. J. Secretan.

VERTROKKEN.

4 Junij. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Bezoekie, passagier H. E. E. Dobbelaer.

9 Junij. de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, naar Balie Badong, passagiers M. J. Lange en F. J. Secretan.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

10 Junij. de Ned. Ind. bark *El Machlaar*, gezagv. Said. Aboebakar bin Hoesin Molahailla, van Biema, eenige Inl. en kinderen.

13 Junij. de Ned. schoener *Carolina*, gezagv. Oedin, van Bezoekie, passagier J. Mulder en 2 kinderen.

VERTROKKEN.

8 Junij. de Ned. Ind. bark *Atiat Toolbarie*, gezagv. Sech Abdul Rahim bin Osman Bahasoan, naar Priaman en Padang.

Schepen liggende ter reede.

De schoeners Sophia, Indram Eljoesnor, Vorstelijk Genoegen, Fathal Moebarak, Mifrejool Moelook en Carolina; de brik Sie Kanoegraban en de bark El Machlaar.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 7 tot en met 13 Junij 1853.

Van Batavia per het Ned. schip *Soloo*, gezagv. M. KORTELAND, agent B. J. VAN ECK & Co.

257 kn. manufacturen, 1 kt. linnen, 176 pk. koffij zakken, 1 kt. ijzerwerk, N. H. M.; 1 kt. ijzerwerk, B. J. VAN ECK & Co.; 43 stellingleggers, RUIJL CRAMER & Co.; 3 vn. bier, ORDER; en eenige pijpen len, en restant provisiën.

Van Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Kaliemanten*, gezagv. SARIEF ABDUL RACHMAN, agent GEZAGVOERDER.

20064 st maloekoe matten, 8992 st. kadjang matten, 141 kn was, LIE BOEN PING,

Van Batavia per het Ned. schip *Osiris*, gezagv. G. CRANS, agent FRASER EATON & Co.

815 collies manufacturen, 392 coll. machineriën 25,000 st. vuurvaste steenen, 8 kn. bier, 5 mn. bier, 1 collies trom behoeften, N. H. M.

Van Riouw en Singapoer per de Ned. Ind. bark *Kembang Djepoon*, gezagv. J. ALLAUM, agent KWEE KING TIAN, 100 krandjangs, en 140 zn. gambier, 280 st. steenen, 8 picols was, en eenige chin. goederen, en kleinigheden, KWEE KING TIAN.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Saijang Maskoer*, gezagv. HADJIE OESOOP, agent GEZAGVOERDER.

50 pic. spiouter, 50 ks. blik, 4 kn. cambriks, 1 baal gedr. katoen, ORDER; 1 kinder wagen, VAN DEN BROEK; 2 kn. madapollams, 5 kn. vijlen, TIEDEMAN & VAN DER BURG; 2 kn papier, 8 kn. inkt, 1 kt. div. schrijfbehoeften, VAN DELDEN; 1 baal everlast, ADAM & Co.; 2 kn. koussen, 1 kt. catonetten, B. J. VAN ECK & Co.; 39 kn. zuuren, 10 kn. champagne, ORDER; 7 kn. lijnwaden, 4 kn. gedr. katoen, 41 kn. garen, ADAM & Co.; 2 kn. sarongs, 1 kt. manufacturen, 3 kn. kains, 2 kn. sarongs, 14 kn. gedr. katoen, 1 kt. modewaren, 2 kn. doeken, 2 kn. papier, RUIJL CRAMER & Co.; 5 kn. gedr. katoen, ORDER; 2 kn. ruwe zijde, SECH OEMAR; 25 vn. bier, 2 kn. gekep. katoen, RUIJL CRAMER & Co.; 2 kn. tjiendees, GRANPRÉ MOLIERE & Co.; 5 kn. mouslinnen, 1 kt. kains, 1 kt. slendangs, 2 kn. gekep. katoen, RUIJL CRAMER & Co.; en eenige meubilaire goederen, ORDER.

Van Batavia per de Ned. Ind. brik *Gleaner*, gezagv. J. F. THIERBACH, agent B. J VAN ECK & Co.

4 kn. en bn. gedr. katoen, FRASER EATON & Co.; 8 oxhd. porter bier, ADAM & Co.; 7 kn. gedr. katoen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 3 kn. doeken, FRASER EATON & Co.; 11 kn. ongebl. katoen, 1 baal procades, 4 kn. calicots, 1 kt. kain pandjangs, 1 baal gedr. katoen, 1 baal gev. katoen 10 kn. calicots, P. KERVEL & Co.; 7 kn. enbn. gedr. katoen, FRASER EATON & Co.; 1 kt. gedr. katoen, 2 kn. kain pandjangs, 5 kn. madapolams, 1 baal doeken, 1 kt. gedr. katoen, 2 kn. calicots, 2 kn. ongebl. katoen, 1 baal gedr. katoen, P. KERVEL & Co.; 10 bn. lijnwaden, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 1 kt. glaswerk, 1 kt. zijde goederen, 5 vn. roodewijn, 5 kn. chitzen, 6 kn. manufacturen, ADAM & Co.; 35 kn. lijnwaden, FRASER EATON & Co; 22 kn. manufacturen, 14 ks. champagne, TIEDEMAN & VAN DER BURG; 500 keldrs. genever, TIEDEMAN & VAN DER BURG; 3 kn. spiegels, B. J. VAN ECK & Co.; 7 kn. lijnwaden, FRASER EATON & Co.; 2 kn. waterglazen, 2 kn. peil, 1 kt. meubels, 3 weeg schallen, $23^{85}/_{100}$ pic. peper, ADAM & Co.; 5 kn. madapollams, 6 kn. slendangs, 33 kn. gebl. katoen, 6 kn. lijnwaden, 8 colllies meubelen, FRASER EATON & Co.; 2 ks. portwijn, 1 kt. rhijnwijn, ORDER; 11 kn. manufacturen, RUIJL CRAMER & Co.; 6 kn. kramerijen, ADAM & Co.; 3 kn. diverse, 1 vt. bier, B. J. VAN ECK & Co.

Van Batavia per de Ned. stoomboot *Padang*, gezagv. A. PERSELLE, agent CORES DE VRIES.

469 thails stofgoud, SAID HASSAN BARAKOAN; 1200 st. guldens specie, OEIJ KANG HIAN; 250 st. zilveren guldens, 2626 st. zilveren specie, SAID HOESSIN; 1 vt. ijzerwerk, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 1 baal orleans, B. J. VAN ECK & Co.; 2000 st. sp. matten, SECH ACHMAT SABALJA; 172 st. zilveren specie, SECH ACHMAT; 50 kn. madapollams, TIEDEMAN & VAN DER BURG; 2 bn. gev. katoen, 6 kn. gedr. katoen, P. KERVEL & Co.; 1 kt. manufacturen, ADAM & Co.; 2 kn. spiegels, BEHRREND; 2 kn. zijde goederen, ADAM & Co.; 5 kn. provisiën, KARTHAUS; 5 vs. menie, CORES DE VRIES; 2 kn. provisiën, 2 pn. diverse papier, 1 kt. man. siegaren, 1 kt. glaswerk, VAN DELDEN; 50 st. sp. matten; ORDER; 1300 st. zilveren guldens, SECH ABDUL RACHMAN.

Van Batavia per de Ned. Ind. schoener *De Walvisch*, gezagv. L. VAN SOES, agent A LINDEMAN.

1 kt. fluweel, VAN ECK & Co.; 1 kt. bureau behoeften, ADAM & Co.; 4 vn. lampen, SIJTHOFF & SCOTT; 270 pic. ijzer, VAN ECK & Co.; 3 kn. bier, 1 kt. diverse, THOMAS; 2 kn. chirtings, TANOEN; 2 kn. papier, 20 bundels touw, THOMAS.

Van Batavia per de Ned. stoomboot *Banda*, gezagv. A. HUGENHOLTZ, agent CORES DE VRIES.

40 zn. salpeter, THOMAS; 3 vn. zoutvleesch, CORES DE VRIES. 50 st. sp. matten, 2 kn. rozenwater, 14 kn. lijnwaden, diverse arabieren, 200 pond menie, CORES DE VRIES.

UITVOER.

Naar Nederland via Panaroekan per het Ned. schip *Anna*, gezagv. H. CRAMER.

145 bossen rotting 35 pic. N. H. M.

Naar Nederland per het Eng. schip *Foster*, gezagv. H. W. BRODICKS.

2527 krandj. suiker $9709^{89}/_{100}$ pic., 141 pic, sapanhout, P. KERVEL & Co.

MARKTPRIJZEN.

SUIKER N°. 16 per picol ƒ 12 à ƒ 12¼.—
Id. „ 15 „ „ „ 11¾.—
Id. „ 14 „ „ „ 11¼.—
Id. „ 13 „ „ „ 10¾.—
Id. „ 12 „ „ „ 10¼.—
KOFFIJ per picol ƒ 24 à ƒ 26.—
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 105 à ƒ 110.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 115 à ƒ 120.—
KOEHUIDEN per 100 p à ƒ 240.—
ARAK per legger. ƒ 45.—
OLIE (KLAPPER) per picol ƒ 18.—
OLIE (KATJANG). ƒ 16.—
KADJANG MATTEN ƒ 10.—
ROTTING ƒ 6 ½ à ƒ 7.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 19den Junij 's morgens ten half 9 uur,
Ds. SCHEUER.
Maleisch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag, den 19den Junij des morgens ten half 9 uur.